

ประสิทธิผลของการเผยแพร่ความรู้เรื่องกฎหมายทะเบียนราษฎร
แก่ชาวชนบท จังหวัดฉะเชิงเทรา

นางสาวรุ่งรัตน์ ศิริกิจวัฒนา

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาคำหลักสูตรปริญญาโทศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต
ภาควิชาการประชาสัมพันธ์
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
พ.ศ. 2529

ISBN 974-566-584-3

011621

i 17129436

**EFFECTIVENESS OF CITIZENSHIP LAW DIFFUSION
IN RURAL CHACHOENGSAO**

Miss Rungrat Sirikitwatana

**Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Arts
Department of Public Relations
Graduate School
Chulalongkorn University**

1986

หัวข้อวิทยานิพนธ์

ประสิทธิผลของการเผยแพร่ความรู้ เรื่องกฎหมายทะเบียนราษฎร
แก่ชาวชนบท จังหวัดฉะเชิงเทรา

โดย

นางสาวรุ่งรัตน์ ศิริกิจวัฒนา

ภาควิชา

การประชาสัมพันธ์

อาจารย์ที่ปรึกษา

รองศาสตราจารย์ ดร. ชนวนที บุญลือ

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยนี้เป็น
ส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญามหาบัณฑิต

.....

(รองศาสตราจารย์ ดร. สรชัย พิศาลบุตร)

รักษาการตำแหน่งรองคณบดีฝ่ายวิชาการ

ปฏิบัติราชการแทนรักษาการในตำแหน่งคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. นันทวัน สุชาโท)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. พีระ จิระโสภณ)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร. ชนวนที บุญลือ)

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

หัวข้อวิทยานิพนธ์ ประสิทธิผลของการเผยแพร่ความรู้เรื่องกฎหมายทะเบียน-
 ราษฎรแก่ชาวชนบท จังหวัดฉะเชิงเทรา

ชื่อนิสิต นางสาวรุ่งรัตน์ ศิริกิจวัฒนา

อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์ ดร.ชนวที บุญลือ

ภาควิชา การประชาสัมพันธ์

ปีการศึกษา 2528

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ คือ

1. เพื่อทราบการเปลี่ยนแปลงความรู้ และทัศนคติเกี่ยวกับกฎหมายทะเบียนราษฎรของกลุ่มประชากรที่ทำการศึกษาก่อนและหลังการเผยแพร่
2. เพื่อทราบความสัมพันธ์ระหว่างการมีความรู้และทัศนคติเกี่ยวกับกฎหมายทะเบียนราษฎร กับตัวแปรทางเศรษฐกิจและสังคม และการเปิดรับสื่อของกลุ่มประชากรที่ทำการศึกษา

โดยทำการศึกษาประสิทธิผลของการเผยแพร่ความรู้กฎหมายทะเบียนราษฎรในโครงการเผยแพร่กฎหมายแก่ประชาชนในชนบท ซึ่งจัดทำขึ้นโดยคณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และคณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ทั้งนี้ศึกษาจากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 132 คน ในเขตอำเภอพนมสารคาม กิ่งอำเภอแปลงยาว และอำเภอบางน้ำเปรี้ยว ในรูปแบบการวิจัย Quasi-Experimentation ด้วยวิธี One-group Pretest Posttest Design และทำการวิเคราะห์ข้อมูล โดยการแจกแจงความถี่ค่าร้อยละ การทดสอบ χ^2 การทดสอบ t-test การหาค่าสหสัมพันธ์แบบ Pearson และการหาค่าสหสัมพันธ์ แบบ Point-Biserial

ผลการวิจัยปรากฏดังนี้ คือ

ผู้เข้ารับการเผยแพร่ความรู้กฎหมายทะเบียนราษฎรในโครงการเผยแพร่กฎหมายแก่ประชาชนในชนบท มีความรู้เพิ่มขึ้น และระคับทัศนคติต่อกฎหมายทะเบียนราษฎร

ในทางที่ค้ำขึ้นภายหลังที่ได้รับการอบรม

ตัวแปรทางเศรษฐกิจ และสังคม ได้แก่ ศาสนา อายุ ระดับการศึกษา และอาชีพหลัก มีความสัมพันธ์กับการมีความรู้ ฎหมายทะเบียนราษฎรอย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติ แต่เพศ สถานภาพสมรส ฐานะในครอบครัว รายได้ การให้คำแนะนำปรึกษา แก่ผู้อื่น และการเป็นสมาชิกกลุ่มสังคม ไม่มีความสัมพันธ์กับการมีความรู้ ฎหมายทะเบียนราษฎร

ตัวแปรทางเศรษฐกิจและสังคม ได้แก่ ลักษณะบ้านพัก ศาสนา สถานภาพสมรส ฐานะในครอบครัว อายุ รายได้ การให้คำแนะนำปรึกษาแก่ผู้อื่น ระดับ การศึกษา อาชีพหลักและการเป็นสมาชิกกลุ่มสังคม ไม่มีความสัมพันธ์กับทัศนคติที่มีต่อ ฎหมายทะเบียนราษฎร

การเปิดรับสื่อใดก็ได้ การเดินทางออกไปมีประสบการณ์นอกท้องถิ่น และ การเปิดรับเนื้อหา ฎหมายจากสื่อสิ่งพิมพ์ มีความสัมพันธ์กับการมีความรู้ ฎหมายทะเบียน ราษฎรอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ส่วนลักษณะการมีส่วนร่วมในกิจกรรมส่วนรวม การเปิด รับสื่อวิทยุ โทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ และการเปิดรับรายการ ฎหมายจากสื่อวิทยุ ไม่มี ความสัมพันธ์กับการมีความรู้ ฎหมายทะเบียนราษฎร

การเปิดรับสื่อใดก็ได้ การเดินทางออกไปมีประสบการณ์นอกท้องถิ่น การ เปิดรับสื่อวิทยุ หนังสือพิมพ์ การเปิดรับเนื้อหา ฎหมายจากสื่อสิ่งพิมพ์ และการเปิดรับ รายการ ฎหมายจากสื่อวิทยุ มีความสัมพันธ์กับทัศนคติที่มีต่อ ฎหมายทะเบียนราษฎรอย่าง มีนัยสำคัญทางสถิติ ส่วนลักษณะการมีส่วนร่วมในกิจกรรมส่วนรวม และการเปิดรับสื่อ โทรทัศน์นั้น ไม่มีความสัมพันธ์กับการมีทัศนคติต่อ ฎหมายทะเบียนราษฎร

Thesis Title **Effectiveness of Citizenship Law Diffusion
in Rural Chachoengsao**

Name Miss Rungrat Sirikitwatana

Thesis Advisor Associate Professor Thanavadee Boonlue, Ph.D.

Department Public Relation

Academic Year 1986

ABSTRACT

The purpose of this study is two folds :

1. To explore some changes in knowledge and attitude after transferring knowledge about citizenship law to rural people in three districts of chachoengsao.
2. To study the relations between socio - economic, communication factors and toward citizenship law

The one - group pretest - posttest design is used in this research which composed of 132 samples. The data are analysed by χ^2 - test, t-test, Pearson Product Moment and Point - Biserial Correlations.

It was found that there was an increase in knowledge after exposure to training. There was some change in attitude toward citizenship law in the direction of more positive or better attitude. There was significant correlation between

socio - economic variables : religion, age, level of education, occupation and knowledge about the citizenship law. No significant relationship was found between the knowledge and sex, marital status, family status, income, leadership, social participation.

No significant correlation was found between socio - economic variables : sex, religion, marital status, family status, age, income, leadership, level of education, occupation, social group membership and attitude toward the citizenship law.

As for communication variables and law knowledge, it was found that cosmopolitaness, exposure to law knowledge through printed materials were correlated with differences in knowledge. Degrees of participation in community activities, mass media (radio, television, newspaper) exposure to law program were not correlated to the knowledge of citizenship law.

For Communication variables and attitude toward citizenship law, there was significant relationship between attitude and cosmopolitaness, exposure to radio, newspaper in general, exposure to law knowledge from printed matterials and radio. Participation to community activities and exposure to television were not correlated to the attitude per se.

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จลงได้ด้วยความร่วมมือและความเมตตาของ
ผู้มีพระคุณหลายท่าน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง
คุณพ่อ-คุณแม่ ซึ่งให้โอกาสชีวิต การศึกษา และกำลังใจแก่ข้าพเจ้า
ตลอดมา

ครู อาจารย์ทุกท่านที่อบรมสั่งสอน
รองศาสตราจารย์ ดร.ชนวดี บุญสีลือ ที่กรุณาเป็นอาจารย์ที่ปรึกษา
พร้อมทั้งให้คำแนะนำและช่วยเหลือข้าพเจ้าอย่างดียิ่ง
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นันทวัน สุชาโต และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.
พีระ จิรโสภณ ที่กรุณาเป็นกรรมการตลอดจนให้คำแนะนำด้วยความเอาใจใส่
อาจารย์ พัทณี เขยจรรยา ผู้ให้คำแนะนำในการเขียนโปรแกรม
คอมพิวเตอร์

อาจารย์และเจ้าหน้าที่ผู้ร่วมโครงการเผยแพร่กฎหมายของคณะนิติศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่ให้ความร่วมมือค้นเอกสารและการเก็บรวบรวมข้อมูล
บัณฑิตวิทยาลัยที่ให้ทุนอุดหนุนการวิจัยครั้งนี้

ที่ ๆ เพื่อน ๆ น้อง ๆ และทุก ๆ คน ที่คอยให้กำลังใจและให้
ความช่วยเหลือโดยเฉพาะพี่ติน ซึ่งคอยปลอบขวัญและให้กำลังใจมาตลอด

คุณงามความดีที่ปรากฏอยู่บ้างในวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ข้าพเจ้าขอมอบให้แก่
ผู้มีพระคุณทุกท่านด้วยความซาบซึ้งและขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ฉ
กิตติกรรมประกาศ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ฎ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
2 ทฤษฎี แนวความคิด และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	6
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	12
ขอบเขตของการวิจัย.....	13
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย.....	14
นิยามศัพท์.....	15
ข้อสันนิษฐานเบื้องต้น.....	16
ข้อจำกัดของการวิจัย.....	17
ปัญหานำการวิจัย.....	17
สมมติฐานของการวิจัย.....	17
3 ระเบียบวิธีวิจัย.....	18
แบบของการวิจัย.....	18
ประชากรที่ทำการศึกษา.....	19
การสุ่มตัวอย่าง.....	19
กลุ่มตัวอย่าง.....	20
ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย.....	20
เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	21
ความเชื่อถือได้ของเครื่องมือ.....	22

บทที่	หน้า
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	22
กรรมวิธีทางข้อมูล.....	23
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	23
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	25
5 สรุป อภิปรายผลการวิจัยและขอเสนอแนะ.....	42
บรรณานุกรม.....	54
ภาคผนวก ก. ตารางแสดงการวิเคราะห์ข้อมูล.....	58
ภาคผนวก ข. แบบสอบถาม.....	88
ภาคผนวก ค. เนื้อหาของเอกสารเผยแพร่ความรู้กฎหมาย ทะเบียนราษฎรในโครงการ.....	101
ประวัติผู้เขียน.....	178

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	แสดง'ความแตกต่าง'ของค่าคะแนนเฉลี่ยระหว่างความรู้เกี่ยวกับ ทะเบียนราษฎรก่อนและหลัง	34
2	แสดง'ความแตกต่าง'ของค่าคะแนนเฉลี่ยระหว่างทัศนคติเกี่ยวกับ กฎหมายทะเบียนราษฎร ก่อนและหลังการอบรม	34
3	แสดงค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบ Point-Biserial ระหว่าง ตัวแปรทางเศรษฐกิจและสังคม กับการมีความรู้	36
4	แสดงค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบ Pearson ระหว่างตัวแปรทาง เศรษฐกิจและสังคมกับการมีความรู้.....	37
5	แสดงค่า χ^2 ระหว่างตัวแปรทางเศรษฐกิจและสังคมกับการมีความรู้	37
6	แสดงค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบ Pearson ระหว่างการเปิดรับสื่อ กับการมีความรู้	38
7	แสดงค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบ Point-Biserial ระหว่าง การเปิดรับสื่อ กับการมีความรู้	39
8	แสดงค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบ Pearson ระหว่างการ เปิดรับสื่อกับทัศนคติที่มีต่อกฎหมายทะเบียนราษฎร.....	40
9	แสดงค่า χ^2 ระหว่างการเปิดรับสื่อกับทัศนคติ	40
10	แสดงค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบ Point Biserial ระหว่าง การเปิดรับสื่อกับทัศนคติ	41
11	จำนวนและร้อยละของผู้รับการอบรม จำแนกตามเขตอบรม	58
12	จำนวนและร้อยละของผู้รับการอบรม จำแนกตามเพศ	58
13	จำนวนและร้อยละของผู้รับการอบรม จำแนกตามเขต	59

ตารางที่

14	จำนวนและร้อยละของผู้รับการอบรม จำแนกตามช่วงอายุ	59
15	จำนวนและร้อยละของผู้รับการอบรม จำแนกตามการนับถือศาสนา ...	60
16	จำนวนและร้อยละของผู้รับการอบรม จำแนกตามการนับถือศาสนา ตามเขต	60
17	จำนวนและร้อยละของผู้รับการอบรม จำแนกตามสถานภาพสมรส	61
18	จำนวนและร้อยละของผู้รับการอบรม จำแนกตามฐานะในครอบครัว	61
19	จำนวนและร้อยละของผู้รับการอบรม จำแนกตามระดับการศึกษา	62
20	จำนวนและร้อยละของผู้รับการอบรม จำแนกตามอาชีพหลัก	62
21	จำนวนและร้อยละของผู้รับการอบรม จำแนกตามอาชีพรอง	63
22	จำนวนและร้อยละของผู้รับการอบรม จำแนกตามระดับรายได้	63
23	จำนวนและร้อยละของผู้รับการอบรม จำแนกตามลักษณะการ ครอบครองที่ดิน	64
24	จำนวนและร้อยละของผู้รับการอบรม จำแนกตามจำนวนกลุ่มสังคมที่ เป็นสมาชิก	64
25	จำนวนและร้อยละของผู้รับการอบรม จำแนกตามความถี่ในการให้ คำแนะนำปรึกษาแก่ผู้อื่น	65
26	จำนวนและร้อยละของผู้รับการอบรม จำแนกตามช่วงความถี่ในการ เดินทางเข้าตัวเมืองในรอบ 6 เดือน	65
27	จำนวนและร้อยละของผู้รับการอบรม จำแนกตามช่วงความถี่ในการ เดินทางเข้ากรุงเทพ ฯ ในรอบ 6 เดือน	66
28	จำนวนและร้อยละของผู้รับการอบรม จำแนกตามช่วงความถี่ของการ มีส่วนร่วมในกิจกรรมของส่วนรวม	66

ตารางที่

หน้า

29	จำนวนและร้อยละของผู้รับการอบรม จำแนกตามช่วง เปิดรับสื่อมวลชน ประเภทวิทยุ โทรทัศน์ และหนังสือพิมพ์	67
30	จำนวนและร้อยละของผู้รับการอบรม จำแนกตามช่วง เปิดรับเนื้อหา กฎหมายจากสื่อสิ่งพิมพ์	68
31	จำนวนและร้อยละของผู้รับการอบรม จำแนกตามช่วง เปิดรับเนื้อหา กฎหมายจากสื่อวิทยุ	68
32	จำนวนและร้อยละของผู้รับการอบรม จำแนกตามเหตุผลในการ เข้ารับการอบรม	69
33	จำนวนและร้อยละของผู้รับการอบรม จำแนกตามปัญหาในการปฏิบัติ ตามกฎหมายทะเบียนราษฎร	70
34	จำนวนและร้อยละของผู้รับการอบรม จำแนกตามความคิดเห็น เกี่ยวกับการปฏิบัติตามกฎหมายทะเบียนราษฎร	70
35	จำนวนและร้อยละของผู้รับการอบรม จำแนกตามความคิดเห็น เกี่ยวกับความยุติธรรมของกฎหมาย	71
36	จำนวนและร้อยละของผู้รับการอบรม จำแนกตามความคิดเห็น เกี่ยวกับประโยชน์ของการอบรมกฎหมาย	71
37	จำนวนและร้อยละของผู้รับการอบรม จำแนกตามความต้องการให้ บุคคลอื่นเข้ารับการอบรมในทำนองเดียวกัน	72
38	จำนวนและร้อยละของผู้รับการอบรม จำแนกตามลักษณะการหาความรู้ เกี่ยวกับกฎหมายก่อนการอบรม	73
39	จำนวนและร้อยละของผู้รับการอบรม จำแนกตามลักษณะการหา ความรู้เกี่ยวกับกฎหมายหลังการอบรม	74
40	จำนวนและร้อยละของผู้รับการอบรม จำแนกตามความคิดเห็นวิธีการ ถ่ายทอดความรู้กฎหมาย	75

ตารางที่	หน้า
41 จำนวนและร้อยละของผู้รับการอบรม จำแนกตามความคิดเห็นเกี่ยวกับรูปแบบการให้ความรู้กฎหมาย	76
42 จำนวนและร้อยละของผู้รับการอบรม จำแนกตามการไม่เข้าใจแจ่มแจ้งในหัวข้อเรื่องต่าง ๆ ของวิธีการให้ความรู้กฎหมายแต่ละลักษณะ	77
43 จำนวนและร้อยละของผู้รับการอบรม จำแนกตามความต้องการความรู้กฎหมายทะเบียนราษฎรเพิ่มเติม	78
44 จำนวนและร้อยละของผู้รับการอบรม จำแนกตามความคิดเห็นต่อภาษาที่ใช้ในการถ่ายทอดความรู้กฎหมายทะเบียนราษฎร	79
45 จำนวนและร้อยละของผู้รับการอบรม จำแนกตามลักษณะการนำความรู้กฎหมายทะเบียนราษฎรไปใช้ประโยชน์หลังการอบรม.....	80
46 จำนวนและร้อยละของผู้รับการอบรม จำแนกตามความพึงพอใจในวิธีการถ่ายทอดความรู้ด้วยวิธีต่าง ๆ	81
47 จำนวนและร้อยละของผู้รับการอบรม จำแนกตามการให้ความคิดเห็นสำหรับการอบรมครั้งต่อไป	82
48 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างระดับการศึกษากับระดับความรู้	83
49 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างอาชีพหลักกับระดับความรู้	84
50 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะการครอบครองที่ดินกับระดับความรู้	85
51 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างความถี่ในการเปิดรับสื่อวิทยุกับระดับทัศนคติ	86
52 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างความถี่ในการเปิดรับสื่อหนังสือพิมพ์กับระดับทัศนคติ	87